

Anna-Maria Melkas

UUDEN KOIRAREKISTERIOHJEEN KEINOSIEMENNYSOHJEESTA

Uusin Koirarekisteriohje on tullut voimaan 1.1.2005. Sen liitteenä on Suomen Kennelliiton keinosiemennysohje, joka onkin varmasti tuttu niille, jotka ovat käyttäneet jalostustyössään keinosiemennystä. Keinosiemennysohjeessa on määräyksiä, jotka koskevat esimerkiksi keinosiemennyksen etiikkaa, sperman maahantuontia, keinosiemennystoimintaa, keinosiemennykseen liittyviä todistuksia ja keinosiemennyksen avulla syntyneiden pentujen rekisteröintiä.

Keinosiemennysohje määrittelee tapauksia, joissa keinosiemennystä voidaan pitää perusteltuna tai joissa se ei ole hyväksyttävää. Keinosiemennystä voidaan pitää perusteltuna esimerkiksi siinä tapauksessa, kun uroksen ja nartun asuinpaikkojen välinen etäisyys on niin suuri, että astutusmatkan kustannukset tai sen viemä aika ovat esteenä astutukselle. Keinosiemennyksen käyttö ei ole hyväksyttävää esimerkiksi silloin, kun uroksella tai nartulla on häiriintynyt lisääntymiskyky. Kennelliitto suosittelee, että pakastespermalla siemennettävällä nartulla on ollut aiemmin ainakin yksi pentue. Lisäksi rotujärjestöillä on mahdollisuus halutessaan antaa lisäsuosituksia.. Eläinlääkäri antaa eettisiä ohjeita sekä tiedollisia ja taidollisia neuvoja keinosiemennyksen onnistumiseksi. Kasvattajan ja uroksen omistajan vastuulla on ohjeiden noudattaminen.

Keinosiemennyksessäkin on huomioitava mahdolliset tarttuvat taudit. Kun aiotaan käyttää tuontispermää, Kennelliitto suosittelee, että uroksesta on otettu verinäyte ja varmistettu sen avulla, että uros on brucella-negatiivinen. Tutkimus suositellaan tehtäväksi enintään kuukautta ennen sperman maahantuontia tai pakastusta. Näin keinosiemennettävät nartut välttyvät bruselloositartunnalta. Ulkomaisen spermanluovuttajauroksen tulee olla luotettavasti tunnistettu asianomaisen maan määräyksiä noudattaen.

Eläinlääkäriltä edellytetään koirien keinosiemennystoiminnassa ja sperman käsittelyssä erityisosaamista ja kokemusta sekä asianmukaisia toimitiloja, jotta voidaan saavuttaa hyviä tuloksia. Tuoreella spermalla saa siementää laillistettu eläinlääkäri. Pakastespermalla siementämistä harjoittavista eläinlääkäreistä Kennelliitto pitää listaa. Nartun keinosiemennyksen yhteydessä täytetään Kennelliiton neliosainen keinosiemennystodistus tai vastaava tietokoneella tehty lomake, oli kysymyksessä sitten tuoreella, siirretyllä tai pakastetulla spermalla tehty siemennys. Myös spermanotossa täytetään Kennelliiton lomake tai vastaava tietokoneella tehty lomake. Siementävän eläinlääkärin vastuulla on toimittaa täyttämänsä Kennelliiton keinosiemennystodistus sekä siirtosperman tai pakastetun sperman mukana seurannut spermanottolomake suoraan Kennelliittoon 14 vuorokauden kuluessa siemennyksen suorittamisesta.

Pentuetta rekisteröitäessä tulee astutustodistuksessa olla merkintä keinosiemennyksestä. Kennelliiton normaalille astutukselle asettamien yleisten ehtojen ja rotukohtaisten rekisteröintiehtojen lisäksi Kennelliitto asettaa lisäehtoja keinosiemennyksen avulla syntyneen pentueen rekisteröinnille: Pentuetta rekisteröitäessä vaaditaan eläinlääkärin asianmukaisesti täyttämä ja allekirjoittama Kennelliiton keinosiemennystodistus ja siirtospermalla tai pakastetulla spermalla tapahtuneesta siemennyksestä vaaditaan lisäksi eläinlääkärin asianmukaisesti täyttämä ja allekirjoittama Kennelliiton spermanottotodistus tai tuontisperman osalta eläinlääkärin vastaava todistus sperman alkuperästä. Ellei todistusta ole, pentue voidaan rekisteröidä vain *polveutumistutkimuksen* perusteella.

Tällä hetkellä Suomen Leonberginkoirat ry:llä ei ole eettisten ohjeiden mahdollistamia lisäsuosituksia keinosiemennyksen käyttämisessä. Eri maiden leonberginkoirayhdistykset ja kasvattajat suhtautuvat keinosiemennykseen eri tavoin. Rotuyhdistys saattaa edellyttää yhtä luonnollista astutusta tai suhtautua keinosiemennykseen täysin kielteisesti. Jotkin rotuyhdistykset eivät ole ottaneet kielteistä kantaa, mutta osa kasvattajista pitää keinosiemennystä jalostuksellisista syistä arveluttavana. Suomen maantieteellinen sijainti ja populaation pieni koko ovat kuitenkin perusteltuja syitä käyttää ulkomaisten urosten spermää, ja onneksi on niitä urosten omistajia myös Keski-Euroopassa, jotka ymmärtävät tilanteemme. Kasvattaja, joka suunnittelee keinosiemennystä ja tuontisperman käyttöä, harkitsee varmasti tulevan yhdistelmän perusteellisesti, koska järjestelyistä on oma vaivansa ja omat kustannuksensa.

SKL-FKK:n koirarekisteriohje ja keinosiemennysohje http://www.kennelliitto.fi/palvelut_rekisterointiohje.htm